

Fənn sillabusu

İxtisas: 050406 - "Maliyyə"
Fakültə: İqtisadiyyat və idarəetmə
Kafedra: Maliyyə idarəetməsi və audit

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: S/F (Sığorta)
Fənnin proqramı: (Fənn müəllimi tərəfindən tərtib olunmuş "26" "XII" 2024-cü il tarixli 07 sayılı protokolu ilə təsdiq edilən işçi tədris proqramı).
Kodu: IPFS- B01
Tədris ili: III (2024/2025) Semestr: II
Tədris yükü: Cəmi 10 saat (10 saat muhazirə)
Tədris forması: Qiyabi
Tədris dili: Azərbaycan dili
AKTS üzrə kredit: 6 kredit
Auditoriya N:
Saat:

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Tağızadə Səriyyə Cəfər qızı, baş müəllim
Məsləhət günləri və saati:
E-mail ünvanı: sariyyatagizade@gmail.com
Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Füzuli küç., 170-a

III. Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas ədəbiyyat

1. Xudiyev N.N "Sığorta işi: sığortaçının maliyyə potensialı və sığorta resurslarının idarə edilməsi". Bakı, Azərneşr, 2003
 2. Akif Kərimov Sığorta. Bakı, 2000
 3. Bəybala Xankişiyev, "Sığorta fəaliyyətinin əsasları". Bakı, 2006
 4. B.A.Xankişiyev, "Sığorta hamı üçün". Bakı, 2007
- Əlavə ədəbiyyat
5. "Sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Bakı, 2009
 6. Həyat və qeyri həyat sığortası sahələri üzrə sığorta tariflərinin hesablanması haqqında metodikalar. Bakı, 2000
 7. Sığortaya aid normativ – hüquqi sənədlər toplusu. Bakı, 2001.
 8. "Dövlət qulluqçularının icbari sığortası haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Bakı, 2002
 9. "İcbari ekoloji sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Bakı, 2002

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən İqtisadiyyata giriş, Mikroiqtisadiyyat, Makroiqtisadiyyat fənlərinin tədrisi vacibdir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Sığorta (ing. Insurance) - şəxslərin əmlakı, həyatı, sağlamlığı, mülki məsuliyyəti, həmçinin qanunvericiliklə qadağan olunmayan fəaliyyəti, o cümlədən sahibkarlıq fəaliyyəti ilə əlaqədar olan əmlak mənafeələrinin müdafiəsi sahəsində riskin ötürülməsinə və ya bölüşdürülməsinə əsaslanan münasibətlər sistemidir. Sığorta şirkətinin təşkilati strukturunun səmərəliliyinin ən vacib meyarı onun, müştərilərin tələbləri yönündə qurulmasıdır. Başqa sözlə, şirkət elə struktura malik olmalıdır ki, o, müştərilərin bütün arzu və tələblərini təmin edə bilsin. Sığorta işində bu, hər şeydən öncə, sığorta hadisələrinin tez və qeyri bürokratik araşdırılmasından, müştərilərin suallarına izahat verilməsindən, asan oxunan sığorta müqavilələrindən, zərərlərin operativ surətdə müqavilə şərtlərinə uyğun olaraq tənzim edilməsindən, mövcud müştərilərin saxlanılmasından və yeni müştərilərin əldə edilməsindən ibarətdir. Ona görə də, fəaliyyətin müştərilərin tələbləri yönündə qurulması sığorta fəaliyyətində ən başlıca ümumi prinsipdir. Sığorta şirkətinin əsas məqsədinə nail olması, yeni sığorta xidmətlərinin göstərilməsi, bir sıra daha xırda məsələlərin yerinə yetirilməsi sayəsində baş verir. Bunun əsasında da sığorta şirkətinin təşkilati strukturu yaradılır.

Kursun tədrisində məqsəd sığorta işini müasir iqtisadi şərait baxımından öyrənmək və sığorta əməliyyatlarının aparılması üçün geniş metodikasını aşılamaq və metodikasını öyrənməklə onları gələcəkdə praktiki fəaliyyətlərində tətbiq etməkdən ibarətdir.

VII. Davamlılığa verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamlılıq meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələr biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar, məşğələ və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7bal- tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərəkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladıqı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladıqı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1	91 – 100	Əla	A
2	81-90	Cox yaxşı	B
3	71-80	Yaxşı	C
4	61-70	Kafi	D
5	51-60	Qənaətbəxş	E
6	50 və ondan aşağı	Qeyri kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir göröləcək

X. Təqvim mövzu planı: Cəmi 10 saat (10 saat muhazirə)

№	Keçirilən <u>mühazirə</u> , seminar, məşğələ, laboratoriya və sərbəst mövzuların məzmunu	Muh. Saat	Tarix
1	2	3	4
	Mühazirə mövzuları		
1	Mövzu: Sığortanın milli iqtisadiyyatda rolu Plan 1.Sığortanın milli iqtisadiyyatda rolu 2.Sığortanın zəruriliyi və nəzəri əsasları 3.Sığortanın yaranması tarixi 4.Respublikada sığorta işinin formalaşması və təşəkkülü 5.Sığortanı iqtisadi kateqoriya kimi xarakterizə edən əsas əlamətlər 6.Sığorta işinin təşkilinin prinsipləri, funksiyaları və təsnifatı Mənbə: [Mühazirə materialları, 1; 2; 3; 4]	2	
2	Mövzu: Sığorta bazarının mahiyyəti və fəaliyyət mexanizmi Plan : 1.Sığorta bazarının mahiyyəti və onun formalaşması 2.Sığorta bazarının mövcud olması şərtləri 3.Sığorta şirkəti-sığorta xidmətlərinin həyata keçirilməsinin xüsusi strukturu kimi 4.Sığorta bazarının strukturu 5.Sığorta bazarında fəaliyyət göstərən peşəkar iştirakçılar Mənbə: [Mühazirə materialları 1; 2; 3; 4]	2	
3	Mövzu: Sığorta fəaliyyətinin təşkili əsasları və onların lisenziyalaşdırma mexanizmi. Plan : 1.Sığortaçıların fəaliyyətinin əsas mahiyyəti və məzmunu 2.Sığorta şirkətlərinin təşkilati-hüquqi formaları 3.Sığortaçıların hüquq və vəzifələri 4.Sığortanın icbari və könüllü qaydada həyata keçirilməsi 5.Sığorta fəaliyyətinin lisenziyalaşdırma mexanizmi Mənbə: [Mühazirə materialları 1; 2; 3; 4;9]	2	
4	Mövzu:Sosial sığorta və müavinət sistemi.Əmlak sığortasının növleri və müqavilələrinin bağlanması qaydaları Plan: 1.Sosial sığortanın mahiyyəti və prinsipləri 2.Sosial sığorta ödəmələrinin növləri və iştirakçılarının hüquq və vəzifələri 3.Məcburi dövlət sosial sığortası və sosial sığorta sahəsində idarəetmə	2	

	4 Azərbaycan Respublikasında sosial müavinət sistemi 5 Əmlak sığortasının mahiyyəti və nəzəri əsasları 6 Avtoneqliyyat vasitələrinin sığorta olunmasına dair müqavilələrinin bağlanması 7. Demiryolu nəqliyyatı vasitələrinin sığorta olunması 8. Su nəqliyyatının sığorta olunmasının ümumi əsasları 9. Hüquqi şəxslərin əmlak sığortasının xüsusiyyətləri 10. Hava nəqliyyatı sığortası və onun xüsusiyyətləri Mənbə: [Mühazirə materialları 1; 2; 3; 4; 7]		
5	Mövzu: Fərdi qəza sığortası və onun növləri. Tibbi sığortanın hüquqi əsasları və formaları Plan: 1. Fərdi qəza sığortasının əsas məqsədi və yaranma tarixi 2. Sığorta ödənişlərinin verilməsi qaydası və şərtləri 3. İcbari fərdi qəza sığortası 4. Könüllü fərdi qəza sığortası 5. Könüllü fərdi qəza sığortasının formaları 6. Tibbi sığortanın mahiyyəti və hüquqi əsasları 7. İcbari tibbi sığorta və onun təşkili qaydası 8. Könüllü tibbi sığorta və onun xüsusiyyətləri 9. Könüllü tibbi sığortanın yaranmasının iqtisadi əsasları 10. Könüllü tibbi sığortanın sosial-iqtisadi mahiyyəti və iqtisadi nəticələrə görə növləri Mənbə: [Mühazirə materialları 1; 2; 3; 4; 7; 8; 9]	2	
X	Cəmi:	10	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar: Sığorta işi fənninin nəzəri biliklərini dərk etmək və bu fənnin təşkili məsələlərinin öyrənməkdən ibarətdir.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Sığortanın milli iqtisadiyyatda rolunu, sığortanın zəruriliyi və nəzəri əsaslarını öyrənir;
- Sığortanın yaranması tarixini, Respublikada sığorta işinin formalaşması və təşəkkülünü, sığortanı iqtisadi kateqoriya kimi xarakterizə edən əsas əlamətləri öyrənir;
- Sığorta bazarının mahiyyəti, onun formalaşması, sığorta bazarının mövcud olması şərtləri, sığorta bazarının strukturu və sığorta bazarında fəaliyyət göstərən peşəkar iştirakçıların fəaliyyətini öyrənir;
- Sığorta təşkilatlarının idarə edilməsinin əsaslarını, sığorta qanunvericiliyi və normativ hüquqi aktları və sığorta fəaliyyətinin təşkili prinsiplərini mənimsəyir;
- Tibbi sığortanın mahiyyəti və hüquqi əsaslarını, icbari tibbi sığorta və onun təşkili qaydasını mənimsəyir.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. Kollektiv sualları

1. Sığortanı iqtisadi kateqoriya kimi xarakterizə edən əsas əlamətlər
2. Sığortanın yaranması tarixi
3. Sığorta işinin təşkilinin prinsipləri, funksiyaları və təsnifatı
4. Sığorta bazarının mahiyyəti və onun formalaşması
5. Sığorta bazarında fəaliyyət göstərən peşəkar iştirakçılar
6. Sığortanın icbari və könüllü qaydada həyata keçirilməsi
7. Sosial sığorta ödəmələrinin növləri və iştirakçıların hüquq və vəzifələri
8. Əmlak sığortasının mahiyyəti və nəzəri əsasları
9. Demiryolu nəqliyyatı vasitələrinin sığorta olunması
10. Tibbi sığortanın mahiyyəti və hüquqi əsasları

XV. Fənn üzrə imtahan sualları:

1. Sığortanın milli iqtisadiyyatda rolu
2. Sığortanın zəruriliyi və nəzəri əsasları
3. Sığortanın yaranması tarixi
4. Respublikada sığorta işinin formalaşması və təşəkkülü
5. Sığortanı iqtisadi kateqoriya kimi xarakterizə edən əsas əlamətlər
6. Sığorta işinin təşkilinin prinsipləri, funksiyaları və təsnifatı
7. Sığorta bazarının mahiyyəti və onun formalaşması
8. Sığorta bazarının mövcud olması şərtləri
9. Sığorta şirkəti-sığorta xidmətlərinin həyata keçirilməsinin xüsusi strukturu kimi
10. Sığorta bazarının strukturu
11. Sığorta bazarında fəaliyyət göstərən peşəkar iştirakçılar
12. Sığortaçıların fəaliyyətinin əsas mahiyyəti və məzmunu
13. Sığorta şirkətlərinin təşkili-hüquqi formaları
14. Sığortaçıların hüquq və vəzifələri
15. Sığortanın icbari və könüllü qaydada həyata keçirilməsi
16. Sığorta fəaliyyətinin lisenziyalaşdırma mexanizmi
17. Sosial sığortanın mahiyyəti və prinsipləri

- 18 Sosial sığorta ödəmələrinin növləri və iştirakçıların hüquq və vəzifələri
- 19 Məcburi dövlət sosial sığortası və sosial sığorta sahəsində idarəetmə
- 20 Azərbaycan Respublikasında sosial müavinət sistemi
- 21 Əmlak sığortasının mahiyyəti və nəzəri əsasları
- 22 Dəmiryolu nəqliyyatı vasitələrinin sığorta olunması
- 23 Su nəqliyyatının sığorta olunmasının ümumi əsasları
- 24 Hüquqi şəxslərin əmlak sığortasının xüsusiyyətləri
- 25 Hava nəqliyyatı sığortası və onun xüsusiyyətləri
- 26 Fərdi qəza sığortasının əsas məqsədi və yaranma tarixi
- 27 Sığorta ödənişlərinin verilməsi qaydası və şərtləri
- 28 İcbari fərdi qəza sığortası
- 29 Könüllü fərdi qəza sığortasının formaları
- 30 Tibbi sığortanın mahiyyəti və hüquqi əsasları
- 31 İcbari tibbi sığorta və onun təşkili qaydası
- 32 Könüllü tibbi sığorta və onun xüsusiyyətləri
- 33 Könüllü tibbi sığortanın yaranmasının iqtisadi əsasları
- 34 Könüllü tibbi sığortanın sosial-iqtisadi mahiyyəti və iqtisadi nəticələrə görə növləri

Sillabus "Maliyyə idarəetməsi və audit" kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq olunmuşdur ("26" dekabr 2024-cü il "07" sayılı iclas protokolu).

Kafedra müdiri:

dos. Əlixan Bədəlov

Fənn müəllimi:

B/m. Səriyyə Tağızadə